

FM: Aprīlī straujākais patēriņa cenu kāpums pēdējo divu gadu laikā

Publicēts: 10.05.2019.

Kā liecina jaunākie Centrālās statistikas pārvaldes dati, vidējais patēriņa cenu līmenis 2019. gada aprīlī palielinājās par 3,4%, salīdzinot ar pagājušā gada attiecīgo mēnesi, kas ir straujākais kāpums pēdējo divu gadu laikā. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem šā gada mēnešiem inflācijas spiediens nedaudz palielinājies, jo šā gada pirmajā ceturksnī vidējā inflācija bija 2,9%. Patēriņa cenu paātrinājumu, salīdzinot ar šā gada pirmo ceturksni, pamatā noteica straujāks pārtikas, degvielas, kā arī personīgas aprūpes preču un pakalpojumu cenu kāpums. Taču, tāpat kā iepriekšējos šā gada mēnešos, lielāko devumu patēriņa cenu pieaugumā arī šā gada aprīlī nodrošināja ar mājokļa uzturēšanu saistīto preču un pakalpojumu cenu kāpums, it īpaši komunālajiem pakalpojumiem. Papildus tam vidējo cenu līmeni paaugstināja augstākas alkohola un tabakas cenas, kā arī restorānu un citu atpūtas pakalpojumu cenu sadārdzinājums.

Lielāko paaugstinošo ietekmi uz patēriņa cenu pieaugumu februārī noteica komunālo pakalpojumu cenu kāpums. Tā, piemēram, gāze bija par 20,0% dārgāka nekā pirms gada. Tik strauju cenu palielinājumu ietekmēja divi faktori. Pirmkārt, ar 2019. gada 1. janvāri spēkā ir stājušies jaunie divpakāpju dabasgāzes sadales sistēmas pakalpojuma tarifi, ieviešot fiksētu maksu par pieslēgumu atbilstoši pieslēguma atļautajai slodzei neatkarīgi no dabasgāzes patēriņa apjoma. Otrkārt, gāzes cenu ietekmēja pērnā gada straujais naftas cenu pieaugums pasaulē.

Noderīga ziņa? Padalies!

Būtiski sadārdzinājās arī pārējie ar mājokļa uzturēšanu saistītie pakalpojumi. Piemēram, atkritumu savākšana bija par 16,1% dārgāka nekā pērnā gada aprīlī, ko ietekmēja palielinātās nodokļa likmes par atkritumu apglabāšanu, sākot ar šā gada 1. janvāri. Savukārt ūdensapgādes pakalpojumu cenu kāpumu par 14,1% ietekmēja augstāki SIA "Rīgas ūdens" ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifi, kuri stājās spēkā no 2018. gada 1. jūnija. Ņemot vērā bāzes efektu, paaugstinošā ietekme uz inflāciju no ūdensapgādes tarifu kāpuma beigsies jau nākamajā mēnesī.

Cenu kāpums fiksēts arī elektroenerģijai, kopumā par 7,7% salīdzinājumā ar 2018. gada aprīli, ko pamatā noteica būtisks elektroenerģijas cenu pieaugums pērnajā gadā *Nord Pool Spot* biržā, kurš tika ņemts vērā, slēdzot jaunus līgumus par elektroenerģijas piegādi 2019. gadam. Tādējādi visi augstāk minētie komunālie pakalpojumi izskaidro 0,8 procentpunktus no gada inflācijas aprīlī.

Būtisks devums patēriņa cenu kāpumā bija arī pārtikas precēm. Ņemot vērā, ka pārtika veido vairāk nekā piekto daļu no majsaimniecību patēriņa groza, šo preču cenu pieaugums par 3,5% gada griezumā palielināja aprīļa inflāciju par 0,7 procentpunktiem. Cenu kāpums fiksēts lielākajai daļai pārtikas produktu (gaļai, zivīm, eļļām), tomēr noteicošo ietekmi nodrošināja cenu kāpums maizei, graudaugiem un svaigiem dārzeņiem. Tieši šo preču cenu pieaugumu lielā mērā izskaidro nelabvēlīgie sausie laika apstākļi pērnā gada vasarā gan Latvijā, gan arī citās Eiropas valstīs, kas negatīvi ietekmēja graudaugu un atsevišķu dārzeņu ražas apjomu un piedāvājumu tirgū, paaugstinot to cenas.

Paaugstinošu ietekmi uz patēriņa cenām atstāja arī alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu cenu pieaugums attiecīgi par 4,4% un 8,9%, salīdzinot ar iepriekšējā gada aprīli. Lielā mērā pieaugumu noteica akcīzes nodokļa likmes celšana šā gada gada martā alkoholam un pērnā gada jūlijā cigaretēm.

Citi patēriņa cenas paaugstinoši faktori galvenokārt ir saistīti ar pakalpojumu cenu pieaugumu, ko veicina augstais nodarbinātības līmenis un augošā darba samaksa. Piemēram, telekomunikāciju pakalpojumu cenas gada griezumā palielinājās par 3,1%. Par 4,0% pieauga atpūtas un kultūras, kā arī restorānu un viesnīcu pakalpojumu vidējās cenas, bet ambulatorie pakalpojumi sadārdzinājās par 4,2%.

 [Pieteikties jaunumu saņemšanai e-pastā](#)

Vairāk par šo tēmu

[FM: Jūlijā Latvijā atgriežas inflācija](#)

10/08/2020

[FM: Straujā degvielas cenu krituma dēļ maijā fiksēta deflācija](#)

08/06/2020

[FM: Patēriņa cenas aprīlī palika nemainīgas](#)

05/06/2020

<https://www.fm.gov.lv/lv/fm-aprili-straujakais-paterina-cenu-kapums-pedejo-divu-gadu-laika>